

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/11/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123011652
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3123011652.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a Mgr. Jána Odnogu na verejnom zasadnutí konanom dňa 27. februára 2024 prejednal odvolanie prokurátorky Okresnej prokuratúry Trenčín, v trestnej veci obžalovaného A. A., nar. XX.XX.XXXX v Trenčíne, trvale bytom B., C. D. XXX/X, t.č. vo výkone väzby v ÚVV Ilava, ktoré podala proti rozsudku Okresného súdu Trenčín sp. zn. 4T/37/2023 zo dňa 21.11.2023 a takto jednomyseľne

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 2 Tr. por. zrušuje sa napadnutý rozsudok vo výrokoch o uloženom treste odňatia slobody a o spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sa obžalovaný A. A. odsudzuje podľa § 201 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l), n), § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 3, § 41 ods. 2 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. sa obžalovaný zaraďuje na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 4T/37/2023 zo dňa 21.11.2023 bol obžalovaný A. A. uznaný vinným z dvoch pokračovacích zločinov sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., pretože

1. v presne nezistenej dobe od roku 2015 do presne nezistenej doby najneskôr do 12. 05. 2018 na adrese C. D. X E. B. za presne nezistenú finančnú odmenu, pravidelne dvakrát až trikrát týždenne sexuálne zneužil v tom čase maloletého E. F., narodeného XX.XX.XXXX, tým spôsobom, že mu onanoval, pričom onanoval aj seba a žiadal od poškodeného análny sex, čo poškodený odmietol, pričom obvinený takto konal, hoci vedel, že v tom čase maloletý E. F. v čase páchania skutku nedovršil vek 15 rokov,

2. v presne nezistenej dobe od roku 2021 do presne nezistenej doby najneskôr do 24.04.2023 na rôznych miestach v meste Trenčín a v mieste svojho trvalého bydliska v B. na ulici C. XXX/X, pravidelne viackrát týždenne sexuálne zneužíval maloletého G. F., narodeného XX.XX.XXXX, tým spôsobom, že ho chytal za nahý zadok a nahé prirodzenie, hladkal ho, onanoval mu a žiadal maloletého, aby mu chytal nahý penis a taktiež mu onanoval, čo maloletý aj robil a tiež strkal maloletému prsty do zadku a pokúšal sa s ním o análny sex, pričom obvinený takto konal hoci vedel, že maloletý nedovršil vek 15 rokov,

3. v presne nezistenej dobe od roku 2022 do presne nezistenej doby najneskôr do 24.04.2023 na rôznych miestach v Trenčíne, ale najmä na kúpalisku v Trenčíne a na „Skalke“ minimálne trikrát sexuálne zneužil

maloletého B. A. H., narodeného XX.XX.XXXX, tým spôsobom, že ho chytal za nahý pohlavný úd a hladkal ho po rôznych častiach tela, predovšetkým po zadku, pričom takto konal, hoci vedel, že maloletý B. H. nedovršil vek 15 rokov.

Bol za to odsúdený podľa § 201 ods. 2 Tr. zák. s použitím §§ 38 ods. 5, 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 73 ods. 2 písm. c) Tr. zák. a § 74 ods. 1 Tr. zák. mu bolo uložené ochranné opatrenie spočívajúce v ochrannom ústavnom sexuologickom liečení. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. boli poškodení E. F. a A. H. odkázaní s nárokmi na náhradu škody na civilný proces.

Tento rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože ho v zákonnej lehote prokurátorka napadla odvolaním čo do výroku o treste v neprospech obžalovaného.

V písomných dôvodoch odvolania prokurátorka uviedla, že uložený trest považuje za neprimerane mierny. Nesúhlasila s ukladaním trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu ustanovenej trestnej sadzby za použitia § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. a dodala, že neboli splnené ani podmienky pre použitie § 39 ods. 1 Tr. zák. Poukázala na to, že obžalovaný už bol dvakrát súdne trestaný, z toho jedenkrát aj pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák., za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody a tiež pre prečin rozširovania detskej pornografie podľa § 369 ods. 1 Tr. zák., pričom sa tak stalo iba v nedávnej minulosti. Účel a funkciu trestu môže naplniť len prísnejší nepodmienečný trest odňatia slobody bez použitia mimoriadneho zníženia trestu. Vzhľadom k tomu navrhla, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám uložil obžalovanému primeraný a spravodlivý úhrnný trest v strede upravenej trestnej sadzby za použitia aj § 38 ods. 5 Tr. zák., na výkon ktorého ho zaradí do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Obžalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu prokurátorky prostredníctvom obhajcu uviedol, že správne súd prvého stupňa prihladol k tomu, že sa k trestnej činnosti priznal a túto úprimne oľutoval. Správne tiež súd prvého stupňa jeho vyhlásenie o vine neposudzoval v zmysle priznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák., ale ako dôvod pre mimoriadne zníženie trestu pod dolnú hranicu upravenej trestnej sadzby. Ďalej poukázal na to, že osoby ako on sú po prepustení z výkonu trestu nedostatočne kontrolované a monitorované, čo bolo dôvodom, prečo sa opätovne dopustil trestnej činnosti. Trest uložený súdom prvého stupňa vo výmere 6 rokov a 6 mesiacov považoval za správny, z ktorého dôvodu navrhol odvolanie prokurátorky ako nedôvodné zamietnuť.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní v rámci konečných návrhov:

- Prítomný prokurátor krajskej prokuratúry sa v celom rozsahu pridrižoval konečného návrhu uvedeného v písomných dôvodoch odvolania podriadenej prokurátorky a navrhol rozhodnúť spôsobom v nich uvedeným.
- Obhajkyňa obžalovaného sa v celom rozsahu pridrižovala písomného vyjadrenia k odvolaniu prokurátorky a navrhla, aby odvolací súd odvolanie prokurátorky podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.
- Obžalovaný súhlasil s tým, čo uviedla jeho obhajkyňa a zároveň vyjadril ospravedlnenie poškodeným a dodal, že jeho konanie nebolo úmyselné.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku (o treste a spôsobe jeho výkonu), ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom dospel k záveru, že odvolanie prokurátorky je dôvodné.

Pokiaľ ide o procesný postup súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytýkaná žiadna chyba, avšak odvolací súd sám v rámci svojej prieskumnej povinnosti zistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Výrok o vine urobil súd prvého stupňa po tom, čo postupom podľa § 257 Tr. por. prijal vyhlásenie obžalovaného o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe.

Odvolací súd zistil, že hoci súd prvého stupňa správne kládol obžalovanému otázky v zmysle ustanovenia § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Tr. por. po jeho vyhlásení o vine na hlavnom pojednávaní, avšak v rámci položenej otázky, či bol obžalovaný oboznámený s trestnou sadzbou, ktorú zákon ustanovuje za trestný čin kladený mu za vinu, sa už nepresvedčil, či bol obžalovaný poučený aj o ustanovení § 38 ods. 5 Tr. zák. a takéto poučenie nevykonal ani súd prvého stupňa, čo vyplýva nielen zo zápisnice o hlavnom pojednávaní, ale aj zo zvukového záznamu o priebehu hlavného pojednávania.

Odvolací súd v tomto smere poukazuje na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. 14 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2019, podľa ktorého súd sa musí v rámci splnenia povinnosti podľa § 34 ods. 5 Tr. por. pri poučení podľa § 257 ods. 1 Tr. por. presvedčiť, či bol obvinený v skoršom priebehu konania poučený aj o takej úprave trestnej sadzby podľa ustanovení uvedených v treťom a štvrtom odseku bodu I. (aj podľa § 38 ods. 3 až 6 Tr. zák.), ktorá v jeho prípade prichádza do úvahy. V prípade negatívneho zistenia súd poučenie vykoná, inak môže byť následne splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (v nadväznosti na § 257 ods. 5 Tr. por.). Dotknutú chybu nemožno odstrániť v rámci konania o odvolaní proti výroku rozsudku o treste po prijatí vyhlásenia o uznaní viny.

Vzhľadom k tomu, že súd prvého stupňa nepostupoval v rámci poučenia obžalovaného aj o možnosti ukladania trestu podľa § 38 ods. 5 Tr. zák. (opätovné spáchanie zločinu, pri ktorom sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu) procesne správne a trest mu napokon uložil aj s použitím tohto sprísňujúceho ustanovenia a v odvolacom konaní už toto pochybenie nie je možné napraviť, odvolací súd musel napokon ukladať obžalovanému trest už bez použitia tohto ustanovenia.

Ďalšie pochybenie súdu prvého stupňa spočívalo v tom, že tak vo výroku napadnutého rozsudku ani v jeho odôvodnení vôbec neuviedol poľahčujúce a priťažujúce okolnosti a z napadnutého rozsudku potom nie je možné zistiť, akým spôsobom súd prvého stupňa v zmysle § 38 ods. 2 Tr. zák. prihliadol na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Okrem toho aj nesprávne uviedol vo výroku o treste ustanovenie § 41 ods. 1 Tr. zák., keď správne malo byť v tomto výroku použité iba ustanovenie § 41 ods. 2 Tr. zák., keďže obžalovanému bol ukladaný trest za dva zločiny spáchané vo viacčinnom súbehu.

Pokiaľ ide o odvolanie prokurátorky, jeho podstatou bola neprimeraná miernosť uloženého trestu odňatia slobody spočívajúca v najmä nesplnení podmienok pre ukladanie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tým, že vzhľadom k priznaniu sa obžalovaného k stíhanej trestnej činnosti, jej úprimné oľutovanie a urobenie vyhlásenia o vine na hlavnom pojednávaní je za súčasného uloženia ochranného sexuologického liečenia ústavnou formou dostatočný, ale aj zákonný a spravodlivý trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 6 mesiacov, teda mimoriadne znížený o takmer celú jednu tretinu (z pôvodnej dolnej hranice upravenej trestnej sadzby 9 rokov a 6 mesiacov v zmysle § 38 ods. 5 Tr. zák.).

Odvolací súd sa s vyššie uvedenými závermi súdu prvého stupňa nestotožnil. Súd prvého stupňa v časti neurčenia poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a použitia ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák. bez náležitého poučenia obžalovaného v časti ukladania trestu nepostupoval správne a zákonne, čím odvolací súd zistil dôvod pre zrušenie napadnutého rozsudku vo výroku o treste z dôvodu jeho nesprávnosti (§ 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por.) a vzhľadom na mimoriadne zníženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, na ktorý postup podľa názoru odvolacieho súdu neboli splnené podmienky, aj z dôvodu neprimeranosti (§ 321 ods. 1 písm. e/ Tr. por.).

Odvolací súd u obžalovaného zistil dve poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. l), n) Tr. zák., teda, že sa obžalovaný k spáchaniu trestných činov priznal a tieto úprimne oľutoval, na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine a jednu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., že už bol za spáchanie trestného činu odsúdený. Vzhľadom k tomu, že obžalovanému bol ukladaný trest za dva zločiny spáchané viacerými skutkami, bolo namieste u neho aplikovať aj ustanovenie § 41 ods. 2 Tr. zák., z ktorého dôvodu odvolací súd už nepriznal obžalovanému priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák. (viď stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 1 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2011).

Odvolačný súd len pripomína svoju ustálenú súdnu prax, podľa ktorej sa na vyhlásenie obžalovaného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, vždy prihliadne pri rozhodovaní o treste. Prichádzajú do úvahy tri alternatívne spôsoby rozhodnutia. Na takéto vyhlásenie sa prihliadne ako na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák. (ako na napomáhanie pri objasňovaní svojej trestnej činnosti) alebo je to dôvod na mimoriadne zníženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam. Napokon takéto vyhlásenie spolu s ďalšími okolnosťami prípadu či pomermi páchatel'a môže odôvodňovať aj mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. Takýto postup je v súlade so Stanoviskom trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 55/2016 zo dňa 27.06.2017.

Odvolačný súd vzhľadom na nemožnosť aplikácie ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák. z dôvodov uvedených vyššie a za súčasnej prevahy poľahčujúcich okolností nad priťažujúcimi v pomere 2:1 a aplikácie § 38 ods. 3 Tr. zák. musel obžalovanému ukladať trest odňatia slobody v trestnej sadzbe od 7 rokov do 10 rokov a 4 mesiace (z pôvodnej trestnej sadzby 7 – 12 rokov sa znížila jej horná hranica v zmysle § 38 ods. 3 Tr. zák. o jednu tretinu postupom podľa § 38 ods. 8 Tr. zák.).

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou prokurátorky v písomných dôvodoch odvolania v tom, že v súlade so všetkými zásadami pre ukladanie trestov u obžalovaného neprichádza do úvahy mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák., ani mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., na použitie ktorých ustanovení Trestného zákona neboli splnené zákonné podmienky.

Z uvedených dôvodov ukladal odvolací súd obžalovanému trest odňatia slobody vo vyššie uvedenej upravenej trestnej sadzbe, pričom za primeraný, spravodlivý a v súlade so všetkými zásadami pre ukladanie trestov v zmysle § 34 Tr. zák. a nasl. považoval trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov.

K nesplneniu podmienok pre ukladanie trestu pod dolnú hranicu upravenej trestnej sadzby a zároveň k uloženiu trestu vo vyššie uvedenej výmere odvolací súd poukazuje najmä na predchádzajúcu trestnú minulosť obžalovaného, ktorý už bol dvakrát odsúdený za spáchanie úmyselných trestných činov.

Bez významu rozhodne nie je rozhodne tá skutočnosť, že obžalovaný bol v minulosti odsúdený aj pre zločin sexuálneho zneužívania, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, ktorý vykonával v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Z výkonu tohto trestu bol podmiennečne prepustený dňa 21.1.2019 a následne už v priebehu plynutia skúšobnej doby tohto podmiennečného prepustenia páchal minimálne skutok pod bodom 2/ napadnutého rozsudku. Ani výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody tak nevedol k jeho náprave, keďže sa už v priebehu skúšobnej doby podmiennečného prepustenia opätovne dopúšťal páchania rovnakej trestnej činnosti. Obžalovaný v tomto prípade spáchal až dva úmyselné pokračovacie zločiny sexuálneho zneužívania, jedná sa tak u neho o špeciálnu recidívu vo vzťahu k tomuto trestnému činu.

Odvolačný súd ďalej pri určovaní výmery trestu prihliadal na spôsob spáchania trestných činov a ich následok, zavinenie, pohnútku, poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosti nápravy. K spôsobu spáchania trestných činov odvolací súd uvádza, že obžalovaný ich páchal nielen po dlhší čas, ale aj až na troch maloletých osobách.

Odvolačný súd sa ďalej nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že u obžalovaného popri treste uložené aj ochranné sexuologické liečenie je spôsobilé dosiahnuť nápravu obžalovaného aj trestom kratšieho trvania (pod dolnú hranicu trestnej sadzby). Takýto nesprávny záver súdu prvého stupňa by teoreticky prichádzal do úvahy v prípade osoby, ktorej by prvýkrát bolo ukladané ochranné ústavné liečenie. V prípade obžalovaného však tento už jedenkrát ochranné sexuologické liečenie ústavnou formou vykonal a napriek tomu opätovne spáchal rovnakú trestnú činnosť.

Za významné z hľadiska ukladania trestu obžalovanému odvolací súd považoval aj tie závery psychiatrického znaleckého posudku, v rámci ktorých znalec uviedol, že obžalovaný v čase spáchania trestnej činnosti netrpel žiadnou duševnou chorobou pri súčasnom zdôraznení, že obžalovaný v plnej

miere mohol rozpoznáť protiprávnosť svojho konania a schopnosť ovládať jeho konanie bola zmenšená len nepodstatne, forenzne nevýznamne.

Obžalovaný si tak bol dobre vedomý závažnosti svojho protiprávneho konania, pričom k nemu dochádzalo viackrát do týždňa po dobu niekoľkých rokov.

Odvolačný súd vyhodnotil preto osobu obžalovaného vzhľadom na jeho predchádzajúci život za takú, ktorej náprava a schopnosť viesť riadny život v budúcnosti je výrazne sťažená.

Pri takto zistených nielen okolnostiach spáchania trestných činov, ale aj osoby obžalovaného, jeho predchádzajúceho spôsobu života a možností jeho nápravy bolo podľa názoru odvolacieho súdu potrebné pri rešpektovaní všetkých zásad pre ukladanie trestov uvedených v § 34 Tr. zák. trest obžalovanému sprísniť, pričom za primeraný, zákonný a spravodlivý považoval odvolací súd práve úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov.

Uložený nepodmienečný trest, stále ešte v dolnej polovici upravenej trestnej sadzby, dostatočne zohľadňuje aj priznanie sa obžalovaného k spáchaniu trestných činov, ako aj jeho vyhlásenie o vine na hlavnom pojednávaní, všetky okolnosti spáchania trestných činov a zároveň v rámci individuálnej prevencie vytvorí vhodné podmienky na výchovu obžalovaného k tomu, aby viedol riadny život a v rámci generálnej prevencie dostatočným spôsobom zabezpečí odradenie ostatných potenciálnych páchatelov od páchania obdobných trestných činov a tiež dodá pocit právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Tento trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie obžalovaného spoločnosťou.

U obžalovaného pri ukladaní trestu bolo podľa názoru odvolacieho súdu viac potrebné represívne pôsobenie trestu, a to v záujme náležitej ochrany spoločnosti pred páchaním ďalších trestných činov zo strany obžalovaného, najmä rovnakého druhu.

Pretože obžalovaný bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestných činov vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin, aj odvolací súd ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. d), e) Tr. por. zrušil v napadnutom rozsudku výroky o uloženom treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a sám obžalovanému podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uložil primeraný nepodmienečný úhrnný trest odňatia slobody tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.